

2016
Bokmål

Kysten er din

– regler for fritidsfiske i sjøen

FISKERIDIREKTORATET

Innhold

App om fritidsfiske	4
Redskap	4
Tillatte redskap	4
Begrensninger	5
Måling av maskestørrelse	6
Teiner og ruser	6
Merking av fiskeredskap	7
Ansvar for andres redskap	7
Fiske etter utvalgte arter	8
Hummer	8
Torsk	10
Laks	10
Kveite	11
Kystsel	11
Minstemål	12
Fredning	13
Totalfredet	13
Andre fredningsbegrensninger	13
Omsetning	15
Salg av egenfisket fangst	15
Utførselskvote	16
Sikkerhet	16
Vis hensyn!	17
Ferdseil ved oppdrettsanlegg	17
Ta vare på skjærgården!	17
Båten din	18
Registrering av båter	18
Hvor kan du fortøye og gå i land?	18
Bevaring	19
Kulturminner i sjøen	19
Sjøfuglreservat	20
Beredskap og overvåkning	21
Fiskeridirektoratet	21
«Munin»	21
Kystverket	22
Statens naturoppsyn	22
Kystvakten	22
Nyttig kontaktinformasjon	23

Norges historie og utvikling er nært knyttet til bruken av ressursene i kystsonen.

Slik er det fortsatt, selv om kystsonen i nyere tid i økende grad også er blitt et sted for ferie og fritid.

Dette er en utvikling som vil fortsette. Det er derfor viktig å sørge for at vår lange kyst med fjorder, øyer, holmer og skjær har plass til oss alle, også i framtiden.

Norge har lovfestet den unike allemannsretten som gir oss alle lov til å ferdes fritt i kystsonen. Men med rettigheter følger også plikter. En rekke lover og regler er innført for å ta vare på kysten. Som bruker plikter du å sette deg inn i regelverket som regulerer ferdsel og utnytting av ressursene i kystsonen.

Fritidsfiske og yrkesfiske i sjøen reguleres av havressurslova av 6. juni 2008 og en rekke forskrifter. I dette heftet finner du de viktigste reglene for fritidsfiske i sjøen. For yrkesfiskere gjelder andre regler.

Mer informasjon finner du på fiskeridir.no.

Kysten er din 2016

Redskap

Tillatte redskap

I fritidsfiske kan i utgangspunktet disse redskapene brukes:

- håndsnøre, fiskestang og liknende håndredskap
- én maskindrevet jukse eller dorg
- garn med samlet lengde på inntil 210 m (men i fiske etter torsk er det kun tillatt å bruke garn med en samlet lengde på opptil 165 m)
- liner med inntil 300 angler
- inntil 20 teiner eller ruser

App om fritidsfiske

Last ned vår fritidsfiskeapp (skriv *fritidsfiske* i søkefeltet).

Der finner du alle reglene for fritidsfiske i sjøen og omtale av de vanligste artene.

«Kysten er din» på Facebook

Du finner mer informasjon om fritidsfiske på facebook.com/kystenerdin

Begrensninger

Redskapsbegrensningene gjelder for alt fiske som foregår fra land eller fra fartøy som ikke er i Fiskeridirektoratets register over fiskefartøy.

- Det kan ikke brukes flere redskap enn angitt fra ett enkelt fartøy, uavhengig av hvor mange personer som fisker med fartøyet. Redskapsbegrensningene gjelder også når samme person eller de samme personene fisker med flere fartøy.
- I fisket etter makrell kan man ikke bruke mer enn én maskindrevet dorg med maksimalt 10 angler per fartøy.
- Det er forbudt å la redskap, fortøyninger og andre gjenstander stå igjen i sjøen eller på sjøbunnen uten grunn.
- Det er ikke tillatt å bruke levende dyr eller fisk til agn.
- Utenlandske turister eller personer som ikke har fast opphold i Norge, kan kun fiske med håndredskap. Fangsten kan ikke omsettes.
- Det gjelder egne regler for bruk av hummerteiner og ruser. Se neste kapittel.
- Bunnsette garn (deriblant trollgarn) som brukes sør for 62° N, må ha minste maskestørrelse på 126 mm. Dette gjelder ikke for fiske etter sild med sildegarn av multifilament (polyamid) tråd, der maskestørrelsen er mindre enn 64 mm.

Måling av maskestørrelse

Maskestørrelsen er to ganger avstanden mellom midten av to påfølgende knuter, når tråden er strukket mellom disse midtpunktene, og fastsettes normalt som gjennomsnittet på grunnlag av ti masker.

Teiner og ruser

For å verne hummeren er det innført redskapsbegrensninger i fisket med ruser og teiner på strekningen fra svenskegrensen til og med Møre og Romsdal. Det er også innført forbud mot bruk av ruser deler av året.

- Fra 1. januar til 30. april kan du fiske med inntil 20 teiner eller ruser. Dersom du fisker med både teiner og ruser, kan du ikke bruke mer enn 20 ruser og teiner til sammen.
- Fra 1. mai til 30. september er det forbudt å fiske med ruser. Forbudet er innført for å hindre bifangst av hummer.
- Fra 1. oktober til 31. desember kan du fiske med inntil 10 ruser. Dersom du også fisker med hummerteiner, kan du ikke bruke mer enn 10 ruser og hummerteiner til sammen.
- Det er forbudt å fange hummer i ruse. Forbudet gjelder hele året. Dersom du får hummer i rusa, plikter du å sette hummeren tilbake i sjøen.

På strekningen fra Trøndelag til grensen mot Russland kan du fiske med inntil 20 teiner eller ruser til sammen hele året.

For flere detaljer om fiske med ruser, besøk fiskeridir.no.

Merking av fiskeredskap

- Fiskeredskap som står i sjøen skal være tydelig merket med eiers navn og adresse. Merket skal finnes på minst én av blåsene eller bøyene som tilhører redskapene. På utstyr som ikke har blåse eller bøye, skal du merke selve redskapen. Krav til merking gjelder også samleteiner.
- Det gjelder spesielle regler for området utenfor fire nautiske mil av kystlinjen. I Finnmark gjelder disse reglene også innenfor fire nautiske mil. Les mer på fiskeridir.no.

Ansvar for andres redskap

- Hvis du kommer til et område der redskap er satt ut, plikter du å gjøre deg kjent med hvor redskapen står.
- Du må ikke manøvrere eller plassere båten din slik at du skader redskap, eller slik at fangstmulighetene hemmes.
- Alle som skader andres redskap som er satt i sjøen for fangst, må erstatte skaden. Dette gjelder også tap av fangst og tap som følge av avbrudd i fisket.

Fiske etter utvalgte arter

Hummer

Regelverket for fiske etter hummer blir gravis innskjerpet. Hensikten er å gjenoppygge en bærekraftig bestand.

I hovedtrekk gjelder følgende regler for hummerfiske:

- På kyststrekningen fra svenskegrensen til og med Sogn og Fjordane er det tillatt å fange hummer i perioden fra 1. oktober kl. 08.00 til og med 30. november. For resten av landet er fisketiden fra 1. oktober kl. 08.00 til og med 31. desember.
- Hummer er bare tillatt å fiske med hummerteiner. Hummer tatt med annen redskap skal settes tilbake i sjøen.
- Hummer med utvendig rogn er fredet hele året.
- Minstemål for hummer er 25 cm.
- Fritidsfiskere har en redskapsbegrensning på 10 hummerteiner per person og per fartøy.
- I teiner som er satt ut for fangst av hummer, skal det være minst én sirkelformet fluktåpning på hver side av redskapet. Åpningene skal være minst 60 mm i diameter.

- I teiner som er satt ut for fangst av krabbe på kyststrekningen fra grensen mot Sverige til og med Tysfjord kommune i Nordland, skal det være minst én sirkelformet fluktåpning på begge sider av redskapet. Åpningene skal være minst 80 mm i diameter.
- Fluktåpningen skal være plassert helt nede ved redskapsbunnen, men ikke lenger nede enn at det blir fri passasje gjennom åpningene når redskapet står ute for fangst.
- I perioden fra 1. oktober til 31. desember er det forbudt å sette eller trekke teiner på kyststrekningen fra svenskegrensen til og med Vest-Agder fra og med lørdag kl. 24.00 til og med søndag kl. 24.00.
- I hummerfredningstiden er det en dybdegrensning for fritidsfiskere på minimum 25 m for setting av krabbeteiner fra svenskegrensen til Varnes fyr på Lista. For resten av kyststrekningen er det ikke fastsatt minimumsdybde for setting av krabbeteiner.
- Det er ikke lov å sette eller trekke teiner for å fange hummer på kysten fra svenskegrensen til og med Vest-Agder fra én time etter solnedgang til én time før soloppgang dagen etter.
- I fredningstiden er det forbudt å oppbevare hummer i sjøen. På kyststrekningen fra svenskegrensen til og med Sogn og Fjordane kan du likevel oppbevare hummer i sjøen fram til 31. desember.
- Hummer som ved inngangen til fredningsperioden er innmeldt og registrert av salgslagene for omsetning, kan oppbevares i sjøen inntil slik omsetning kan skje.

Torsk

- Minstemål for torsk er 44 cm nord for 62° N, og 40 cm sør for 62° N.
- Det er kun tillatt å bruke garn med en samlet lengde opptil 165 m ved fiske etter torsk.
- Maskestørrelsen skal ikke være mindre enn 156 mm nord for 62° N.
- Fritidsfiskere sør for 62° N kan maksimalt fiske 1000 kg torsk (hel fisk) for salg per kalenderår.
- Fritidsfiskere nord for 62° N kan maksimalt fiske 2000 kg torsk (hel fisk) for salg per kalenderår.
- Bunnsette garn (deriblant trollgarn) som brukes sør for 62° N, må ha minste maskestørrelse på 126 mm.

Laks

- Fritidsfiskere kan fiske i sjøen etter laks med stang og håndsnøre hele året, og de trenger ikke betale avgift for å fiske etter laks, sjørret eller sjørøye.
- Det er ikke tillatt å bruke mer enn to snører eller stenger per båt.
- Alle bundne, faststående redskap som brukes til fangst av laksefisk skal være merket med et nummer som du får tildelt av fylkesmannen i fylket der du fisker.
- Garn med en lengde større enn 32 mm i maskene (målt fra knutes til knutes midtpunkt) skal i perioden fra og med 1. mars til og med 30. september senkes, slik at hele fangstdelen står minst 3 m under havoverflaten. Dersom du likevel får laksefisk i garnet, må du sette fisken ut igjen. Fylkesmannen kan bestemme at nedsenkingspåbudet skal gjelde uansett størrelse på maskene.

Fiske i vann og vassdrag, og fiske etter laks og sjørret i sjø, administreres av miljøvernmyndighetene. Nærmere informasjon får du ved å henvende deg til fylkesmannens miljøvernnavdeling i det aktuelle fylket eller til Miljødirektoratet.

Kveite

Kveite er en sårbar art som myndighetene har spesiell oppmerksomhet mot. Prøv å unngå å fiske etter de største individene da disse er svært viktige for å føre arten videre.

- Det er innført fredningstid i det kommersielle fisket, men krokredskaper er foreløpig unntatt fra fredningen nord for 62° N.
- Minstemålet på kveite er 80 cm.

Se fredning, side 13.

Kystsel

Det er fylkeskommunene som har ansvaret for regulering av kystseljakt. Ta kontakt med relevant fylkeskommune for mer informasjon eller se fiskeridir.no.

Minstemål

Det er fastsatt minstemål* for en rekke fiskeslag og skalldyr. Det betyr at dersom du får en fisk som er under minstemål, skal du løsne den forsiktig fra fiskeredskapet og slippe den ut i sjøen igjen. Hvis fisken er død eller ikke levedyktig kan du ta den med hjem og spise den.

Art	Område	Minstemål
Kveite		80 cm
Breiflabb i garnfiske		60 cm
Torsk	Nord for 62° N	44 cm
	Sør for 62° N	40 cm
Hyse	Nord for 62° N	40 cm
	Sør for 62° N	31 cm
Hvitting		32 cm
Uer		32 cm
Rødspette	I Skagerrak	27 cm
	Utenom Skagerrak	29 cm
Hummer		25 cm
Krabbe	Svenskegrensen til og med Rogaland	11 cm
	Nord for Rogaland	13 cm
Stort kamskjell		10 cm
Leppefisk		11 cm

* Fiskens lengde måles fra snutespissen til enden av halesporens ytterste stråler. Hummer måles fra spissen av pannehornet til bakre kant av midterste svømmelapp. For krabbe gjelder skallets største bredde.

Minstemål gjelder ikke for fiske med håndsnøre i forbindelse med arrangementer i regi av fiskerforeninger og hvor barn og unge er målgruppe.

Fullstendig minstemålstabell finner du på fiskeridir.no.

Fredning

Totalfredet

Det er totalforbud mot fiske av **ål, brugde, pigghå og håbrann**.

Andre fredningsbegrensninger

Breiflabb

Nord for 64° N er det forbudt å fiske breiflabb med garn i tidsrommet 20. desember–20. mai.

I området mellom 62° N og 64° N gjelder forbudet i perioden 1. mars–20. mai.

Kveite

Sør for 62° N er det forbudt å fiske etter kveite i perioden 20. desember–31. mars.

Nord for 62° N er det forbudt å fiske etter kveite med andre redskap enn krok i perioden 20. desember–31. mars.

Uer

Det er forbudt å fiske uer nord for 62° N (nord for Stadt). Forbudet gjelder ikke fiske med jukse i perioden 1. juni–31. august.

Kysten er din 2016

Leppefisk

Det er forbudt å fiske leppefisk med teiner og ruser i følgende områder til følgende tider:

- På kyststrekningen svenskegrensa til og med Vest-Agder fra og med 01.04 til og med 09.06.
- På kyststrekningen Rogaland til og med Sogn og Fjordane fra og med 01.04 til og med 30.06.
- På kyststrekningen Møre og Romsdal til og med Nordland fra og med 01.04 til og med 15.07

Rognkjeks

Det er forbudt for fritidsfiskere å fiske rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark.

Kongekrabbe

Det er begrensninger i adgangen til å fiske kongekrabbe øst for 26° Ø (omtrent ved Nordkapp).

Lokale reguleringer

Det kan gjelde særskilte begrensninger som følge av lokale reguleringer i fiskerier langs kysten, slik som for eksempel under sesongfiskeriene etter torsk i Lofoten og i Møre og Romsdal.

Omsetning

Salg av egenfisket fangst

Fritidsfiskere kan omsette fangsten sin, men med visse begrensninger:

- Fra 1. februar 2013 må fritidsfiskere som skal fiske torsk for salg, først registrere båten sin i Småbåtregisteret eller Skipsregistrene. Registreringsmerket må være godt synlig på begge sider av båten, og skal føres på sluttsekkdelen ved omsetning.
- Fritidsfiskere som skal fiske torsk for salg, kan maksimalt fiske 2000 kg torsk (hel fisk) **nord** for 62° N per kalenderår. Torskekvoten er 1000 kg **sør** for 62° N. Disse kvotene gjelder per fartøy, dersom flere personer fisker fra samme fartøy.
- En person eller et foretak kan ikke omsette fangst for mer enn kr 50 000 per kalenderår. Dersom flere personer eller foretak fisker fra samme fartøy, kan det til sammen ikke omsettes for mer enn kr 50 000 av fangst tatt med dette fartøyet per kalenderår. Grensen gjelder altså både per person/foretak og per fartøy.
- Omsetningen skal alltid skje gjennom et fiskesalgslag eller godkjent kjøper. Fiskeridirektoratet har oversikt over hvem som er registrert som godkjente fiskekjøpere.
- Dersom fiskerimyndighetene har fastsatt fiskestopp for yrkesfiskerne, vil dette også kunne gjelde fritidsfiskere. I så fall må fisket begrenses til egen husholdning.

Utførselskvote

- Som fritidsfisker eller turistfisker kan du føre 15 kg fisk eller fiskevarer per person ut av landet, inkludert bearbejdede produkter som fiskefilet og lignende. Du kan i tillegg føre ut én hel troféfisk.
- Ferskvannsfisk, laks, ørret og røye omfattes ikke av utførselskvoten.
- Utførselskvoten er unntatt for turister som kjøper fisk fra yrkesfisker som har tillatelse til å omsette fisk til fisketurister. Nødvendig dokumentasjon må besørjes av kjøper og selger.

Sikkerhet

- Bruk alltid redningsvest.
- Ikke stå i båten, og plasser deg slik at den er godt balansert.
- Vær ikke flere i båten enn den er godkjent for.
- Hold deg ved båten dersom du faller i sjøen.
- Dersom du skal redde en som har falt over bord, ta vedkommende opp bak i båten.
- Ring 113 dersom det skjer en ulykke.

Vis hensyn!

Ferdsel ved oppdrettsanlegg

Ta hensyn til andre som ferdes i kystsonen og til næringsutøvere som driver sin virksomhet der.

- Av sikkerhetsgrunner er det forbudt å fiske nærmere enn 100 m, eller ferdes nærmere enn 20 m fra oppdrettsanlegg og fra slepekast eller notsteng som er fortoyed i land eller ankret opp på annen måte.
- Kjør forsiktig når du passerer oppdrettsanlegg og notsteng.

Ta vare på skjærgården

Det er viktig at vi forlater naturen slik vi ønsker å finne den. La ikke avfall bli liggende igjen i skjærgården, men ta det med hjem og sørg for at det tas hånd om på forsvarlig vis.

- Kast ikke oljeholdig avfall og emballasje, verken på sjø eller land. Spillolje skal leveres på mottaksanlegg eller i marinaer.
- Plantelivet i skjærgården er sårbart. Bryt derfor ikke av kvister og trær. Ta heller ikke opp planter med roten – kanskje vokser de aldri fram igjen.
- Hunder skal holdes under kontroll når du går i land fra båt.
- I hekketiden er det forbudt å forstyrre fugl og plukke egg fra reir.
- Unngå forstyrrelser der kystselen har fast tilholdssted.
- Husk at i sommerhalvåret er det forbudt å gjøre opp ild mange steder.
- Ikke tråkk på dyrket mark og eng, og unngå å ferdes i skogplantefelt på bar mark.
- Følg fartsreglene i sund og trange farvann.

Båten din

Registrering av båter

Fritids- og småbåter mindre enn 15 m bør registreres i Småbåtregisteret.

Fritidsfiskere som skal fiske torsk for salg, må registrere båten (se side 15).

Hvor kan du fortøye og gå i land?

- Normalt kan du bruke fortøyningsbolter og -ringer også utenom offentlige friluftsområder i kortere tid når disse ikke brukes av grunneier.
- Du har lov til å ferdes fritt i båt, til å fortøye og gå i land i utmark langs kysten. Dersom du er i tvil om en strandstrekning kan betraktes som innmark, kan du ta kontakt med grunneier eller bruker og spørre om de har noe imot at du fortøyer og går i land.
- Du kan ikke slå opp telt nærmere enn 150 m fra hus eller hytte uten tillatelse fra grunneier.
- I skjærgårdspark og på offentlige friområder er det ikke tillatt å fortøye båten slik at du hindrer ferdsel i sund og viker, eller bruken av merkede badeplasser.

Bevaring

Kulturminner i sjøen

Det er viktig at kulturhistoriske verdier ikke går tapt. Meld derfor fra dersom du gjør funn – slik bidrar du til at historien vår blir rikere.

Båter som er mer enn 100 år, skipsskrog, last og annet som har vært om bord, er statens eiendom. Lov om kulturminne slår fast at ingen har lov til å grave fram, flytte, ta opp eller på annen måte gjøre noe som kan skade slike gjenstander.

Hvis du finner slike kulturminner, plikter du å melde fra til nærmeste politimyndighet eller til ett av disse museene:

- Norsk sjøfartsmuseum i Oslo
- Stavanger sjøfartsmuseum
- Stavanger museum
- Bergen sjøfartsmuseum
- Vitenskapsmuseet i Trondheim
- Tromsø Museum ved Universitetet i Tromsø

Staten kan fastsette en passende finnerlønn. Nærmere opplysninger om kulturminner i sjøen kan du få ved de nevnte museene.

Sjøfuglreservat

Det er opprettet en rekke sjøfuglreservat og fredningsområder langs kysten. Disse er merket med skilt. Formålet er først og fremst å sikre sjøfuglene ro i hekketiden.

I hekketiden er det forbudt å ferdes på land i sjøfuglreservatene. Det er også i mange tilfeller ferdselsforbud i et område på sjøen i en avstand av 50 m fra land. Tidsrommet for ferdselsforbudet kan variere mellom ulike områder.

Opplysninger om ferdselsforbud og andre bestemmelser om ferdsel og friluftsliv som gjelder for sjøfuglreservatene, kan du få ved å henvende deg til kommunen, fylkesmannen eller Miljødirektoratet.

Beredskap og overvåkning

Norskekysten utgjør et unikt og mangfoldig, men også sårbart naturområde. En rekke offentlige etater og institusjoner har derfor etablert rutiner for beredskap og overvåkning i kystsonen.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet er ansvarlig myndighet for følgende krisehåndteringer:

- Skadelige alger og maneter.
- Ilanddrevne sjøpattedyr (i samarbeid med Mattilsynet og Kystverket).

Vi deltar også innen disse beredskapsområdene:

- Akutt forurensning (grunnstøtinger, oljeutslipp, kjemikalieutslipp med mer). Ansvarlig myndighet er Kystverket.
- Atomulykker/radioaktivitet. Ansvarlig myndighet er Statens strålevern.

Direktoratets beredskapstelefon er 03415.

«Munin»

Fiskeridirektoratet har et eget hurtiggående kystopp-synsfartøy som heter «Munin».

Kontakt: Telefon: 916 15 504 / e-post: munin@fiskeridir.no

Kystverket

Kystverket er Samferdselsdepartementets etat for sjøtransport, sjøsikkerhet, havner og beredskap ved akutt forurensning.

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn utfører overvåking i kystsonen. Kontaktinformasjon for ulike distrikter og båter får du ved å henvende deg til Statens naturoppsyn.

Kystvakten

Kystvaktens fartøy patruljerer langs kysten hele året. Kystvakten er der for å hjelpe personer som er i nød eller fartøy som trenger assistanse. Kontroll med fiske langs kysten og til havs er en høyt prioritert oppgave for Kystvakten.

Nyttig kontaktinformasjon

Nærings- og fiskeridepartementet

Telefon: 22 24 90 90 www.regjeringen.no/nb/dep/nfd.html

Kystverket

Telefon: 07847 / Vakttelefon: 33 03 48 00 www.kystverket.no

Kystvakten

Telefon: 76 11 20 00 www.forsvaret.no

Havforskningsinstituttet

Telefon: 55 23 85 00 www.imr.no

Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES)

Telefon: 55 90 51 00 www.nifes.no

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 www.miljodir.no

Statens naturoppsyn

Telefon: 73 58 05 00 www.naturoppsyn.no/

Sjøfartsdirektoratet

Telefon: 52 74 50 00 www.sjofartsdir.no/no

Mattilsynet

Telefon: 22 40 00 00 www.mattilsynet.no

Norges Fritids- og Småfiskerforbund

Telefon: 975 95 098 www.nfsf.no

Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF)

Telefon: 66 79 22 00 www.njff.no

Småbåtregisteret v/Redningsselskapet

Telefon: 81 54 40 55 www.nssr.no/sbr/

Publikum må holde seg orientert på fiskeridir.no/fritidsfiske om eventuelle oppdateringer.

FISKERIDIREKTORATET

Postboks 185 Sentrum, 5804 Bergen

Telefon: 03495

E-post: info@fiskeridir.no

Internett: www.fiskeridir.no